

Zitting 2002-2003

23 september 2002

BEKNOPT VERSLAG

OPENINGSVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Opening van de zitting 2002-2003	3
Ontslag van een Vlaams volksvertegenwoordiger	3
Benoeming van het Bureau	
- (Sprekers : de heren Bruno Tobbyack en Herman Lauwers)	4
Toespraak van de voorzitter	4
Boodschappen	7
Regeling van de werkzaamheden	7
Berichten van verhindering	7

OPENINGSVERGADERING VAN MAANDAG 23 SEPTEMBER 2002

Voorzitterschap van mevrouw Wivina Demeester- De Meyer, oudste lid in dienstjaren

– *De vergadering wordt geopend om 11.10 uur.*

OPENING VAN DE ZITTING 2002-2003

De voorzitter : Het Vlaams Parlement komt heden van rechtswege bijeen krachtens de artikelen 32, § 1, eerste lid en 53bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Ik verklaar de zitting 2002-2003 geopend.

Dadelijk zullen we overgaan tot de verkiezing of beter nog de herbevestiging van de uittredende voorzitter en het uittredende bureau.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken u allen een sterk parlementair jaar toe te wensen. Een jaar waarin voor- en tegenspraak sterker dan de laatste jaren uit de verf mag komen.

Mag ik een pleidooi houden om van dit Vlaams Parlement een kamer te maken waarin het echte debat centraal staat. Een kamer met begeestering en bezieling, met emotie en met spanning, met debatten die beklijven. Ik durf er zelf van te dromen dat wij geen rustig jaar tegemoet gaan, het gezegde van Goethe indachtig : ‘Gelijkheid van inzicht laat ons in rust. Maar de tegenspraak is het die ons productief maakt.’

Meer these en antithese laten zien waar het in de politiek om moet gaan. Meer spraak en tegenspraak kunnen duidelijk maken vanuit welke visie en vanuit welke inspiratie de verkozenen en hun partij politiek begrijpen en bedrijven. Spraak en tegenspraak maken ons herkenbaar. Het parlement moet opnieuw productief zijn, niet door meer decreten te produceren - eerder door er af te schaffen - maar vooral door op een eenvoudige manier klaarheid te scheppen in de echte tegenstellingen. Klarheid door spraak te brengen waarop tegenspraak mogelijk wordt, over thema's die onze bevolking raken en bezig houden : veiligheid, gezondheid, onderwijs en mobiliteit. Spraak en tegenspraak, zonder omwegen, zonder omfloerste taal.

Hieronder, in de Schelp, worden de debatten door zeer verscheiden groepen vaak intenser, met meer tegenstellingen en met meer spankracht gevoerd. Het moet onze ambitie zijn om het debat ook in dit halfroed te voeren zodat de tegenstellingen tussen ons klaar tot uiting komen, in de hoop voor dit debat de interesse van de mensen te winnen. Ten dienste van de democratie.

De Vlaamse regering heeft vorige woensdag haar programma voor dit jaar langs de media aan de bevolking voorgesteld. De minister-president zal deze namiddag de persconferentie nog eens overdoen, deze keer onder de noemer Septemerverklaring. Het parlement is duidelijk niet meer de eerst geïnformeerde, spijs het zogenaamde primaat van de politiek. Dat is te betreuen. Parafrazerend wat de Nederlandse minister-president Balkenende onlangs nog heeft gesteld –‘de democratie meet men aan de wijze waarom de meerderheid met de minderheid omgaat’-, zou men kunnen zeggen : de democratie meet men aan de wijze waarop de regering met het parlement omgaat. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

Ik nodig u allen uit om met spraak en tegenspraak uw mening te formuleren, zonder omwegen, zonder omfloerste taal, omdat ik weiger te geloven dat het politieke debat failliet is.

Vandaag, in 2002, staat Vlaanderen op de bovenste sport van de welvaarts ladder. Vlaanderen heeft het kleinste aantal armen van de hele wereld. Vlaanderen heeft aanzien in de rest van de wereld, dankzij de werkkraft en het vernuft van onze bevolking.

Het komt er nu op aan te streven naar het hoogst mogelijke geluk voor de mensen en daarover moet ons debat gevoerd worden, waarbij wij durven zeggen - elk vanuit onze inspiratie - wat wij voor de burgers kunnen en willen doen en wat de burgers voor zichzelf en voor elkaar kunnen doen.

Wat mij betreft zal ik dat doen vanuit een solide, sociale en waardevaste inspiratie.

ONTSLAG VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER

De voorzitter : Bij brief van 28 augustus 2002 heeft mevrouw Magda Aelvoet ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen, is mevrouw Ann De Martelaer. Aangezien mevrouw De Martelaer reeds de grondwettelijke eed heeft afgelegd op 13 juli 1999, stel ik voor niet opnieuw over te gaan tot de eedaflegging.

Is het Parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

BENOEMING VAN HET BUREAU

De voorzitter : Aan de orde is de benoeming van het Bureau van het Vlaams Parlement.

Het ligt voor de hand dat de fractievoorzitters, in die hoedanigheid gelijkgesteld met de ondervoorzitters van het Parlement, bij deze benoeming niet betrokken zijn.

Het scheidend Bureau was als volgt voorgesteld : voorzitter, de heer Norbert De Batselier; eerste ondervoorzitter, de heer Johan De Roo; tweede ondervoorzitter, de heer André Denys; derde ondervoorzitter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen, vierde ondervoorzitter, de heer Jos Geysels; secretarissen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht en de heer Jan Loones.

De heer Bruno Tobback : Ik stel voor om het uittredend Bureau opnieuw te benoemen.

De heer Herman Lauwers : Mijn fractie stelt voor om de heer Loones als secretaris te vervangen door de heer Van Vaerenbergh.

De voorzitter : Wij hebben het voorstel van de heer Lauwers gehoord.

Daar het aantal kandidaatstellingen voor elk ambt in het Bureau gelijk is aan het aantal toe te wijzen ambten, verklaar ik benoemd :

tot voorzitter, de heer Norbert De Batselier;

tot eerste ondervoorzitter, de heer Johan De Roo;

tot tweede ondervoorzitter, de heer André Denys;

tot derde ondervoorzitter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen;

tot vierde ondervoorzitter, de heer Jos Geysels;

tot secretarissen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Anny De Maght-Aelvoet en de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Het Bureau van het Vlaams Parlement is aldus samengesteld en ik verzoek de voorzitter en twee secretarissen hier op het gestoelte te komen plaatsnemen. (*Applaus*)

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Vooreerst dank ik u voor het vertrouwen dat u vandaag opnieuw in mij stelt als voorzitter van deze assemblee. Het is de achtste keer op rij dat ik de voorzittershamer opneem, maar ik kan u zeggen dat ik dit nog steeds met evenveel enthousiasme en gedrevenheid doe als destijds, op 13 juni 1995. Ik ga ervan uit dat wij dit werkjaar op dezelfde aangename manier zullen kunnen samenwerken in alle openheid en eerlijkheid. Ondertussen wil ik u op één vlak geruststellen: onze steminstallatie werkt.

Wij openen vandaag officieel het nieuwe parlementaire werkjaar, wat niet wegneemt dat sedert begin september toch al een aantal commissies hun werkzaamheden hervat hebben. Ik wil beklemtonen dat een groot gedeelte van het werk van een volksvertegenwoordiger plaatsvindt in de politieke luwte, vaak ver weg van de spotlights en de camera's. Het is frustrerend dat het parlementaire werk te vaak onopgemerkt blijft. Die klacht heb ik de laatste jaren veel gehoord, en het

heeft me tot nadenken gestemd over welke aspecten in onze informatiepolitiek verder uitgewerkt kunnen worden.

Politiek staan ons in Vlaanderen en in deze assemblee deze regeerperiode nog een aantal belangrijke dossiers te wachten. Ik denk bijvoorbeeld aan het provincie- en gemeentedecreet, dat momenteel door de regering wordt voorbereid maar dat zeker door het parlement geanalyseerd en desgevallend geamendeerd zal worden. Vlaanderen krijgt de kans om de organisatie van het binnenlands bestuur grondig en vernieuwend aan te pakken. Vlaanderen zal met het provincie- en gemeentedecreet de mogelijkheid hebben om nieuwe accenten te leggen, achterhaalde regels af te schaffen, en dus de organisatie van de lokale besturen in een modern en beter functioneerbaar kleedje te steken.

Ook het zogenaamde 'comptabiliteitsdecreet' is een aangelegenheid waarover het parlement zich binnen afzienbare tijd zal buigen. Met de uitwerking van een regionale comptabiliteitsregeling moeten we ervoor zorgen dat het basisprincipe van het primaat van de politiek ten volle gerespecteerd blijft. Een nieuw comptabiliteitsdecreet moet ervoor zorgen dat het parlement werkelijk zijn rol kan spelen. Daarmee bedoel ik dat het parlement de grote lijnen van het begrotingsbeleid vastlegt en dat het ook werkelijk kan controleren of de goedgekeurde begroting wordt uitgevoerd en de vooropgestelde doelstellingen worden behaald. Men noemt dit 'new public management'. Het nieuwe comptabiliteitsdecreet moet dat 'new public management' op Vlaams niveau vorm geven.

Samen met het comptabiliteitsdecreet is er het decreet inzake beter bestuurlijk beleid, een belangrijk initiatief waar we als volksvertegenwoordigers niet licht mogen overheen gaan. Immers, een goede en gedegen beleidsstructuur is onontbeerlijk voor de uitvoering van een goed, klantvriendelijk en vooral een efficiënt beleid. Het Vlaamse ambtenarenapparaat is het laatste decennium grondig geprofessionaliseerd. Een volgende stap moet het op punt stellen zijn van een transparante overheid, waarin de burger zijn weg vindt en die een optimale dienstverlening kan aanbieden. Vooraleer we daarin investeren, is het noodzakelijk om ons eerst goed te bezinnen over alle facetten. Het parlement moet dan ook zijn verantwoordelijkheid opnemen en over de fundamentele basisprincipes een open en diepgaande discussie voeren. Dit thema is immers té belangrijk. Pas nadat de basisprincipes tussen regering en parlement vastgelegd zijn, kan de regering deze gedragen opinie en beleidsvisie uitwerken. Dat is pas echt primaat van de politiek. Een 'administratieve' volmacht kan niet zo maar gegeven worden.

Uit een zeer recente studie van professor Wilfried Dewachter en zijn medewerkers Bram Wauters en Yves Dejaeghere over het communicatiebeleid van de overheid en de politiek, blijkt dat de burger, ondanks alle pogingen die worden ondernomen, nauwelijks bereikt wordt. Daarnaast wordt gesteld dat veel overheidscommunicatie alleen door hooggeschoolden wordt begrepen, en dan nog slechts door een deel van de hooggeschoolden. Op die manier belandt men in een vicieuze cirkel waarbij het communicatiebeleid duidelijk zijn opzet mist. Het is dan ook des te frapperend dat, in de eenentwintigste eeuw, politieke vorming en kennis van de instellingen in ons onderwijssysteem nagenoeg volledig ontbreken. Professor Dewachter en zijn team stellen dan ook zeer formeel dat 'zolang de kiezer geen structuur heeft om de wervelende politiek aan vast te knopen, het zeer moeilijk zal zijn om tot een gedemocratiseerde waarachtige homo politicus te komen.' 'Er zal nooit echte democratie komen zonder indringende informatie die ook de laagste sociale lagen van de maatschappij bereikt', aldus nog de academici. Deze visie zal ontegensprekelijk worden beaamd door een groot aantal collega's uit de academische wereld. We moeten er als beleidsmakers de nodige conclusies uit trekken en er trachten een gepast antwoord op te formuleren. Ook het Vlaams Parlement zal in 2003 en 2004 desbetreffende communicatie-acties onderzoeken.

Dit democratisch informatieproces impliceert een inbreng van het onderwijssysteem. Reeds vanaf het lager onderwijs zouden op systematische wijze de grondbeginselen van de democratie en een basiskennis over de werking van de overheid en het politieke bestel moeten worden bijgebracht. Slechts op die manier kan bereikt worden dat Vlaanderen een regio is waar de burgers goed geïnformeerd zijn, de beleidsbeslissingen volgen én participeren aan het democratische maakbare Vlaanderen. Dit is een evolutief proces, maar de tijd is gekomen om daar werk van te maken.

Het is noodzakelijk dat het Vlaams Parlement zich manifesteert. Dit kan uiteraard gebeuren via een goed onderbouwde communicatiecampagne, maar dat is niet voldoende. Het moet prioritair gebeuren met goed decreetgevend en parlementair werk.

We slagen er nog al te vaak niet in duidelijk te maken dat ons Vlaams beleidsniveau instaat voor de meeste beslissingen die direct op het dagelijkse leven van de inwoners van Vlaanderen ingrijpen. Daarom vind ik dat we onszelf moeten wakker schudden. We moeten ons realiseren dat een Vlaams Parlement niet vanzelf draait, maar dat het alleen maar functioneert als wij erin investeren. En de mate waarin het parlement zich profileert, hangt grotendeels af van onze inzet, onze gedrevenheid en onze werklust. Alhoewel vaak de inhoudelijk actiefste volksvertegenwoordigers mij gefrustreerd zeggen dat heden alles flashy, boeiend, aangrijpend moet zijn en niet meer exact, gemotiveerd, uitgebalanceerd en uitgewerkt, moeten we met de parlementsleden die inhoudelijk willen werken, tegen deze trend opboksen.

In mijn beleidsplan voor deze regeerperiode, dat nu aan zijn vierde jaar inzake uitwerking zit, heb ik een aantal

initiatieven voorgesteld om onze werking te verbeteren, om het parlement als instelling sterker te maken en om ons meer te profileren naar de Vlamingen, onze burgers, toe.

We hebben inmiddels een modern informatie- en communicatie-technologiebeleid op de rails gezet. Ik denk bijvoorbeeld aan het programma Proteus. Op 26 juni 2002 werd de handleiding met richtlijnen inzake dienstverlening aan de bevolking door de volksvertegenwoordigers goedgekeurd.

Op 1 januari van dit jaar trad het zogenaamde 'klachtendecreet' in werking. Een goede behandeling van een klacht draagt immers ontegensprekelijk bij tot een betere relatie tussen burger en bestuur en tot een betere kwaliteit van dienstverlening.

Deze namiddag krijgt u een nieuw Reglement. Er zijn wijzigingen van de verzoekschriftenprocedure, het parlementair onderzoeksrecht, de belangenconflicten en de werking van de commissie voor vervolgingen, de behandeling van de beleidsnota's, de actuele vragen en de interrupties. Vanaf de volgende regeerperiode moeten de beleidsnota's vroeger ingediend worden, meer bepaald in de maand oktober, volgend op de verkiezingen.

Ook het systeem van de actuele vragen is gewijzigd. Voortaan is er geen groot en klein vragenuur meer, maar wordt er iedere week een vast vragenuur in plenaire vergadering georganiseerd. Concreet betekent dit dat acht actuele vragen worden verdeeld volgens het systeem van de evenredige vertegenwoordiging : twee voor CD&V en VLD, één voor sp.a, Vlaams Blok, Agalev en VU&ID.

En wat eerst als voorzichtig experiment is begonnen, is nu in het Reglement gegoten : het interruptiedebat. Tijdens een discussie in de plenaire vergadering mogen parlementsleden voortaan een spreker alleen onderbreken als de voorzitter dit toestaat. De onderbrekingen moeten gebeuren via de speciale interruptiemicrofoons. Ze hebben geen invloed op de spreektijd van de spreker. Die laatste kan overigens de wens uiten niet meer te worden onderbroken tijdens zijn rede.

Ten slotte wens ik hier ook de operationalisering van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek als belangrijke realisatie aan te halen. Het zogenaamde VIWTA heeft als taak de maatschappelijke aspecten van wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen te onderzoeken en hierover advies te verstrekken aan het Vlaams Parlement. Het jonge instituut zal ongetwijfeld bijdragen tot het verhogen van de kwaliteit van het maatschappelijk debat en tot een beter onderbouwd besluitvormingsproces in zowel commissies als plenaire vergadering. Het zal in de volgende jaren ongetwijfeld uitgroeien tot een nuttig informatie-instrument voor de parlementaire gemeenschap.

Het feit dat deze gerealiseerde zaken nu van mijn verlanglijstje verdwenen zijn, neemt niet weg dat er op datzelfde lijstje nog andere dingen staan. Zo is er in de eerste plaats nood aan een betere inhoudelijke omkadering van de volksvertegenwoordigers door het Algemeen Secretariaat.

Een ander aspect waar ik op korte termijn aan wil werken, is het verhogen van de betrokkenheid van Vlaanderen bij de totstandkoming van de Europese regelgeving. Het Vlaams Parlement moet de Europese politiek van nabij volgen en moet proactief en gestructureerd kunnen inspelen op de gesprekken op het Europese niveau.

Als lid van de Calre, het samenwerkingsverband van de Europese wetgevende regionale assemblees, zouden we een samenwerkingsprotocol kunnen afsluiten met bijvoorbeeld het Comité van de Regio's, dat een adviserende rol heeft bij de totstandkoming van de Europese regelgeving. Op die manier worden wij van in de beginfase bij het Europese beleidsproces betrokken.

De plenaire vergadering moet worden geherwaardeerd. In het Vlaams Parlement is in de loop der jaren veel werk verschoven naar de commissievergaderingen. Nu helt de politieke weegschaal iets te veel over naar de commissies. Ik denk concreet ook aan het betrekken van het parlement bij de controle op de begroting van de regering.

De modernisering van het publicatiebeleid van het Rekenhof zal ons hopelijk toelaten in de toekomst korter op de bal te spelen inzake de resultaten van de financiële controle, maar ook inzake de rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken. De praktische modaliteiten van deze aangelegenheid zal ik kortelings met de voorzitter van het Rekenhof bespreken.

De bespreking van de begroting 2003 is alleszins een van de belangrijkste aandachtspunten van deze assemblee. Ik beklemtoon dat de doelstelling die we ons daarbij voor ogen houden, tweezijdig moet zijn. Enerzijds moeten wij oog blijven hebben voor de afbouw van onze schuld, omdat dit toekomstige beleidsruimte genereert. Anderzijds mogen wij niet nalaten voldoende marge te laten om de behoeften die er vandaag in de maatschappij en dus bij de Vlamingen zijn, aan te pakken. Ik denk dan concreet aan aspecten als verkeersveiligheid en mobiliteit in het algemeen, welzijn, onderwijs, werkgelegenheid, huisvesting, leefmilieu, lokale besturen, cultuur, economie en wetenschappelijk onderzoek.

Op 11 juli jongstleden stelde ik dat de democratisch verkozen volksvertegenwoordiging de krachtlijnen voor het

toekomstige Vlaamse beleid moet kunnen vastleggen. Een onderdeel daarvan moet een politiek akkoord zijn over de voornaamste rechten en waarden die essentieel zijn voor onze samenleving.

Het Vlaams Parlement dient met andere woorden een Vlaamse Grondwet of een Vlaams Charter te schrijven waarin we zeggen waar Vlaanderen voor staat. Het politiek debat dat ik toen heb aangekondigd, zal zeer spoedig worden aangevat op basis van een concrete tekst. Ik wens hiervan een belangrijk politiek project te maken. Het initiatief is niet vrijblijvend en zal concrete beleidsdoelstellingen bevatten voor het democratische Vlaanderen van morgen. Ik pleit er dan ook voor dat in de tekst een aantal welomschreven richtlijnen inzake het recht op basismobiliteit, het recht op een gezonde leefomgeving, het recht op gratis onderwijs, het recht op kwalitatief wonen en het recht op politieke betrokkenheid en consultatie van de bevolking zullen worden opgenomen.

Tegen het einde van het jaar zal ik trachten om met de democratische fracties een consensustekst op te stellen. In het huidige institutionele omgevingskader zal dit Vlaams charter beperkt moeten blijven tot een formele wilsuiving van het Vlaams Parlement, maar het is duidelijk dat deze tekst kan uitgroeien tot een te volgen gedragslijn. Het moet de bedoeling zijn om deze tekst nadien te erkennen via onze federale Grondwet. Er ligt dus nog heel wat werk op de plank.

Het zal geen gemakkelijk werkjaar worden, zoals al mocht blijken uit de ongewone toespraak van de waarnemend voorzitter. De federale verkiezingskoorts zal ons aantasten, maar dit mag de prestaties en de doelstellingen van dit huis niet belemmeren. Laten we dus maximaal de belangen van de bevolking promoten, dat zal ook electoraal lonen. Laten we echter niet te veel spelletjes spelen. Ik wens iedereen een productief, ambitieus en succesvol parlementair jaar toe. (*Applaus*)
Ik verklaar het Vlaams Parlement geconstitueerd. Hiervan zal worden kennisgegeven aan de Vlaamse regering, de Senaat, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, het Parlement de la Communauté Française, het Parlement Wallon, de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter : Bij brief van 17 september 2002 deelt de voorzitter van de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft mee dat die raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 18 september 2002 deelt de voorzitter van het Parlement Wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. (*Instemming*)

- *De vergadering wordt gesloten om 11.39 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny De Maght-Aelbrecht : gezondheidsredenen ;

Louis Bril, Patricia Ceysens, Jacques Laverge, Robert Voorhamme : ambtsverplichtingen ;

Mark Van Der Poorten, Patrick Lachaert : familieverplichtingen.

